

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ЗБІРНИК
наукових праць
Бердянського державного
педагогічного
університету
(Педагогічні науки)

№ 1

Бердянськ
2013

УДК 37.01(06)
ББК 74я5
З-41

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Касперський Анатолій Володимирович – д.пед.н., проф., зав. кафедри технічної фізики та математики Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова;

Іваницький Олександр Іванович – д.пед.н., проф., зав. кафедри фізики та методики її викладання Запорізького національного університету.

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол № 12 від 30.04.2013 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Богданов Ігор Тимофійович – д.пед.н., проф., проректор з наукової роботи, зав. каф. технічних дисциплін Бердянського державного педагогічного університету (головний редактор); **Баханов Костянтин Олексійович** – д.пед.н., проф. каф. педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету; **Гусєв Віктор Іванович** – д.пед.н., проф. каф. професійної педагогіки та методики професійного навчання Бердянського державного педагогічного університету; **Коваль Людмила Вікторівна** – д.пед.н., проф., зав. каф. початкової освіти, директор Інституту психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету; **Котляр Володимир Пилипович** – к.пед.н., проф., зав. каф. дошкільної освіти Бердянського державного педагогічного університету; **Крижко Василь Васильович** – к.пед.н., проф., зав. каф. педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету; **Сосницька Наталя Леонідівна** – д.пед.н., проф., зав. каф. методики викладання фізико-математичних та інформаційних технологій у навчанні Бердянського державного педагогічного університету; **Чулкова Людмила Опанасівна** – д.пед.н., проф. кафедри іноземних мов Бердянського державного педагогічного університету.

З-41 Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2013. – № 1. – 316 с.

Збірник включено до переліку наукових видань за дозволом ВАК України (Бюлетень ВАК України. – 2010. – № 5. – С. 7).

У збірнику друкуються результати педагогічних досліджень науковців Бердянського державного педагогічного університету та інших вищих навчальних закладів України. У публікаціях подано нові погляди на актуальні проблеми теорії та історії педагогіки, часткових методик.

ЗМІСТ

<i>Антончук О. М.</i> Соціокультурна змістова лінія у навчанні орфографії української мови.....	6
<i>Арсен'єва Н. Б., Дорош О. Ю.</i> Роль міжпредметних зв'язків при навчанні курсантів основам обслуговування повітряного руху в міжнародному повітряному просторі.....	10
<i>Бакуліна Н. В.</i> Лінгвістичні засади добору змісту навчання на лексичному рівні мови іврит у формуванні лінгвокультурологічної компетентності молодших школярів.....	16
<i>Барбашова І. А.</i> Накопичення досвіду сенсорного розвитку дітей у стародавні часи.....	32
<i>Божко О. П.</i> Формування мовної особистості учнів 5-9 класів: психолінгвістичні засади оволодіння вторинною текстотвірною діяльністю на уроках української мови.....	37
<i>Борова Т. А.</i> Особливості професійної діяльності викладачів англійської мови ВНЗ у сучасних умовах розвитку суспільства.....	42
<i>Бурназова В. В.</i> Інноваційна методика розвитку виконавської самостійності студентів мистецьких факультетів у процесі інструментальної підготовки.....	50
<i>Вснцєва Н. О.</i> Реформування системи вищої педагогічної освіти України в 40-50 роках ХХ століття.....	56
<i>Віндюк А. В.</i> Сучасний стан професійної підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи в країнах Західної Європи.....	63
<i>Волкова І. В.</i> Роль антропологічного фактора в процесі вивчення мовного матеріалу.....	68
<i>Голік О. Б.</i> Театральна педагогіка у процесі становлення особистості майбутнього вчителя.....	74
<i>Гордієнко М. Г.</i> Моделювання у професійній освіті дорослих: андрагогічний підхід.....	79
<i>Грицайова О. С.</i> Організаційно-правові ризики та виклики реформування освіти.....	84
<i>Гуменникова Т. Р.</i> Теоретико-методичні засади магістерської підготовки майбутніх керівників до стратегічного планування діяльності закладів освіти.....	90
<i>Дашевська І. М.</i> Тренінгові технології професійного навчання майбутніх фахівців екскурсійної справи.....	97
<i>Дроздова І. П.</i> Технологія навчання української мови як реалізація мети та завдань професійної підготовки сучасних фахівців.....	102
<i>Елькін М. В.</i> Розвиток дослідницьких умінь майбутніх учителів природничих дисциплін у системі педагогічної освіти.....	107
<i>Загороднова В. Ф.</i> Навчання української мови в контексті діалогу культур.....	115
<i>Загребельний С. Л., Загребельна О. О.</i> Застосування інноваційних технологій з метою оптимізації процесу навчання.....	124
<i>Кара С. І.</i> Педагогічна практика – важливий чинник формування професійної компетентності майбутніх учителів.....	131
<i>Коробченко А. А.</i> З історії викладання природничих наук у Харківському колегіумі.....	136

Корольова Л. М. Проблема розвитку креативності молодших школярів.....	143
Кузьміна Л. В. Запровадження особистісно орієнтованого навчання українського професійного мовлення студентів технічних ВНЗ.....	149
Луларенко С. Є. Ідеї самобутності дитинства в українській етнопедагогіці.....	154
Маякова І. В. Виховання толерантності в дитячому середовищі тренінговим методом.....	159
Мегем О. М. Становлення і розвиток шкільної біологічної освіти в загальноосвітніх навчальних закладах України (1937-2001 рр.).....	165
Мирошниченко В. О. Психолого-педагогічні засади проектної діяльності в старших класах загальноосвітньої школи.....	171
Мосаєв Ю. В. Особливості застосування ігрових методик у педагогічній діяльності на прикладі соціального центру “Проміння”.....	176
Мішеніна Т. М. Соціокультурні чинники інформатизації вищої гуманітарної освіти в процесі формування дидактичної компетентності майбутніх учителів філологічних спеціальностей.....	181
Нагрибельна І. А. Формування мовної особистості засобом самостійної роботи студентів під час навчання курсу “Сучасна українська мова з практикумом”.....	188
Нечипоренко В. В. Системний розвиток закладу: від проектування до інноваційної практики.....	193
Паламар С. П. Людинотворча функція гуманізації освіти у процесі вивчення художньої літератури в основній школі.....	203
Палій Ю. В. Етнопедагогічні традиції родинного виховання греків Криму.....	210
Панова С. О. Співвідношення понять “компетентність” і “компетенція” в науково-педагогічній літературі.....	215
Поддубей О. В. Перший Західноєвропейський університет: передумови виникнення.....	221
Рибальченко Д. О. Особливості освітніх послуг загальноосвітнього навчального закладу.....	226
Сас Н. М. Розуміння як складова професійної компетентності майбутнього керівника навчального закладу в галузі інноваційного управління.....	232
Смагулова Н. О. Спеціальна компетентність майбутніх інженерів-педагогів як складова професійної компетентності.....	238
Стоянов В. А. Особистісно-орієнтований підхід в інноваційних педагогічних технологіях підготовки учителів фізичної культури.....	242
Ткачова Н. П. Анотація до творів шкільного репертуару – важлива умова формування самостійної навчально-творчої роботи студентів-музикантів.....	246
Толкачова А. С. Комунікативна компетентність особистості як психолого-педагогічна проблема.....	252
Федчиняк А. О. Оцінювання навчальних досягнень учнів при вивченні історії повсякденності.....	257
Хроленко М. В. Проблема формування пізнавально-емоційного компонента в структурі екологічної свідомості студентів.....	263
Черних І. О. Принципи мовленнєвого розвитку майбутніх лікарів.....	269

<i>Шевчук Т. О.</i> Реалізація здоров'язбережувальної компетентності при формуванні понять про здорове харчування в курсі хімії старшої школи.....	274
<i>Юрченко Ю. В.</i> Розвиток креативної особистості учня в умовах навчального процесу з фізики на основі методу проєктів.....	278
<i>РЕЗЮМЕ</i>	284
<i>РЕЗЮМЕ</i>	293
<i>SUMMARY</i>	303
<i>Вимоги до написання статей</i>	313

8. Постанова ЦК КП України від 11 березня 1960 року "Про відбір та рекомендацію працюючої молоді на навчання до вищих та середніх спеціальних навчальних закладів республіки" ЦДАВОВУ. – Ф№ 4621. – Оп. №1. – Спр. №326. – АРК. 97

9. Сиверцева Н. Л. Великая Отечественная война и высшая школа / Н. Л. Сиверцева // Социологические исследования. – 1995. – № 5. – С.35–44.

10. Сергійчук О. М. Вища школа України в умовах лібералізації суспільного життя 1953-1964 рр.: дис... кандидата іст. наук: 07.00.01 / Сергійчук Олена Миколаївна. – Переяслав-Хмельницький, 2002. – 175 с.

УДК 378.1+379.832.

А. В. Віндюк,
доктор педагогічних наук, доцент
(Класичний приватний університет)

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Постановка проблеми. На сучасному етапі існує велика різноманітність навчальних закладів, які готують фахівців для сфери готельної і ресторанної індустрії. Багато європейських шкіл готельного і ресторанного бізнесу профілюють свої численні програми для майбутнього універсального менеджера гостинності. У європейських країнах спостерігається обов'язковість поступального навчання, тобто проходження майбутнім фахівцем таких рівнів професійної підготовки: учнівство або стажиста; базова професіоналізація: первинний досвід самостійної трудової діяльності (коледж); отримання диплома бакалавра, отримання диплома магістра; післядипломне навчання (систематична перепідготовка і підвищення кваліфікації). Окрім названих рівнів, діє система обов'язкового навчання на конкретному підприємстві, професійного зростання працівника з попереднім проходженням курсу перепідготовки на нову посаду і функцію. У європейських країнах програми професійного навчання менеджерів гостинності, підходи до професійного підбору абітурієнтів і працевлаштування випускників, підходи до варіантів спеціалізації переглядаються кожні 5 років [4, с.50-53].

Сучасний стан туризму в світі вимагає розвитку готельно-ресторанної індустрії як важливої складової національного прибутку в багатьох країнах. Вона виконує функцію залучення робочих місць, є джерелом соціально-побутового обслуговування туристів та населення. Висуваються високі вимоги на рівні Європейських стандартів до обслуговуючого персоналу підприємств розміщення та харчування. Це потребує вивчення досвіду професійної підготовки компетентного фахівця нової формації, здатного бути конкурентноспроможним на ринку праці готельно-ресторанної індустрії в Європі.

Аналіз досліджень і публікацій. Країни Західної Європи мають свої особливості розвитку вищої освіти. У Великобританії, Франції, Греції, Португалії, Ісландії, Ірландії існують два цикли організації вищої освіти: бакалаврат і магістратура. Термін навчання, назви дипломів можуть

відрізнятися в різних країнах [4].

К. Стародуб, аналізуючи основні тенденції професійно-практичної підготовки менеджерів з готельно-ресторанної справи, зазначає, що більшість зарубіжних готельних і туристських комплексів сьогодні не вважають за доцільне економити на навчанні кадрів і витрачають на це від 38% до 50% своїх доходів. Особливістю організації професійної підготовки фахівців готельного, ресторанного господарства в Європі є спрямованість навчання на формування кваліфікаційних навичок слухачів (що вчать) за основною технологією майбутньої роботи (технології розміщення клієнтів, технології організації ресторанних послуг та ін.) [4, с. 48-49].

Початок підготовки фахівців для галузі індустрії гостинності в Європі почався наприкінці XIX століття. М. Курдакова зазначає, що підготовка фахівців готельного сервісу в Європі почалась в 1893 р. в Лозаннській школі готельного господарства, на той час вищому навчальному закладі професійної освіти [2, с. 27].

Швейцарія. Підготовка кадрів в Лозаннській школі готельного господарства. Теоретичне і практичне навчання в школі дає право присудження студентові диплома менеджера середнього і вищого рангів для роботи в готелях і ресторанах. Підготовка носить в основному багатопрофільний характер, сфокусований на сучасних і перспективних вимогах готельного бізнесу. Програма гарантує розвиток знань за трьома напрямками: гуманітарна школа, що розвиває комунікативні здібності в рамках великих і малих груп; мотивація і колективне мислення; аналіз і заповігання конфліктам; управління поведінкою мікрогруп, гостей і персоналу; технічна школа, що дає повні знання про технологію і організацію роботи ресторанів і готелів, диверсифікації методів управління ними і їх додатки до фундаментальних функцій бізнесу; школа підвищення кваліфікації для навчання управлінню бізнесом, його адаптації до соціальних змін. [4, с. 54-55].

Зміст навчальних курсів Лозаннської школи включає такі: бухгалтерський облік і фінанси; менеджмент; маркетинг; економіка готельного і ресторанного бізнесу; інформаційні технології; стратегічне планування; основи кулінарного мистецтва: технологія приготування блюд і напоїв і т.д. Програма міжнародного управління гостинністю – 7 семестрів (6 – теорія, 1 – практика). Заняття не менше 40 годин в тиждень. Курс складається з 4 модулів по 23 тижні (на базі школи Невшатель) і 2 модулів по 23 тижні (обов'язкове стажування). Основні вимоги до якостей фахівця Лозаннської школи – це вміння працювати в інтенсивному режимі, розвивати й удосконалювати себе, спілкуватися з людьми різних національностей, застосовувати свої знання на практиці. На сьогодні Лозаннська школа взаємодіє з Департаментом зарубіжного навчання, який був створений Швейцарською асоціацією готелів. Департамент забезпечує задоволення заявок на навчання і стажування, що поступають зі всіх країн світу [2, с. 29].

Франція. Серед найбільш відомих професійно-освітніх закладів щодо підготовки менеджерів гостинності міжнародного рівня є Французький інститут управління у сфері готельного, ресторанного господарства і

туризму, Міжнародний інститут готельного господарства та Інститут VATEL (Школа управління готельним і туристським бізнесом). Ці навчальні заклади приватні, або функціонують під керівництвом комерційних союзів працедавців – власників готелів [4, с. 53].

Інститут VATEL є кращим вищим навчальним закладом з підготовки майбутніх фахівців з гостинності у Франції та другий за значущістю в Європі [3]. Інститут VATEL готує менеджерів готельного господарства і туризму з таких спеціальностей: менеджмент харчових продуктів та напоїв, менеджмент номерного фонду в готелі, менеджмент людських ресурсів, маркетинговий менеджмент та менеджмент продажу, фінансовий менеджмент, менеджмент курортів, менеджмент клубів, менеджмент круїзів, авіалінії” [6, с. 19]. Для одержання ступеня магістра з менеджменту готельного господарства навчатися потрібно 2,5 роки (два семестри теорії та один семестр – стажування). Програма підготовки магістрів включає такі дисципліни: господарство готелю; менеджмент служби порт'є; практика з громадського харчування; менеджмент барної справи; економіка туризму та готельного господарства; бухгалтерський облік; міжнародний маркетинг готельного господарства і туризму; менеджмент людських ресурсів; керівництво витратами в роботі з харчовими продуктами та напоями; менеджмент інформаційних систем; гігієна харчування та харчових продуктів; ділова англійська мова; французька мова; професійний розвиток; статистика та кількісні методи в менеджменті; методика дослідної роботи і аналізу; стратегічний маркетинг гостинності; середовище відпочинку; загальний менеджмент якості; законодавство у сфері гостинності; економічні, культурні і соціальні функції в міжнародному туризмі та готельному господарстві; проект розвитку підприємства” [6, с. 120–121].

Сьогодні до складу Інституту VATEL входять 14 вищих шкіл управління готельним і туристським бізнесом на п'яти континентах: Європа (Париж – Ліон – Нім – Бордо – Москва), Азія (Бангкок – Маніла – Нью-Делі – Пекін), Північна Америка (Монреаль – Мехіко), Південна Америка (Буенос-Айрес), Африка (Маракеш – Туніс). Інститут VATEL – член багатьох міжнародних організацій: EURHODIP, EURHOFA, IHRA, CHRIE, ADIRH, AMFORHT. Інститут VATEL має у своєму розпорядженні власний чотиризірковий готель і ресторани, що дає змогу створити студентам умови, близькі до тих, у яких вони будуть працювати, почавши трудову діяльність [3].

На нашу думку, в основі професійної підготовки майбутніх фахівців з гостинності у Франції лежить дотримання балансу між теоретичним навчанням і розвитком професійних умінь та навичок.

Німеччина. Модель професійної освіти в Німеччині складається з трьох рівнів: перший рівень – початкова школа; другий рівень I – основна школа, реальна школа, об'єднана школа, гімназія; другий рівень II – професійна школа, професійна спеціалізована школа, старші класи гімназії; третій рівень: спеціальний професійний навчальний заклад, академія, спеціалізований вищий навчальний заклад, вищий навчальний заклад широкого профілю, університет [1, с. 16]. О. Зверева розкриває особливості ступеневої освіти майбутніх фахівців зі спеціальності “Готельний бізнес”: у професійній школі готують фахівця у сфері готельного бізнесу та фахівця з продажів у сфері гостинності; у

гімназії – фахівця у сфері готельного бізнесу; у спеціалізованому професійному навчальному закладі – фахівця з організації готельного бізнесу; в академії – менеджера у сфері готельного бізнесу (спеціалізація: менеджмент гостинності, ступені: бакалавр, магістр), фахівців з організації готельного бізнесу (спеціалізація: менеджмент гостинності, ступені: бакалавр, магістр); у вищому навчальному закладі (університеті) здійснюють професійну підготовку менеджерів з готельного бізнесу (спеціалізація: менеджмент гостинності, ступені: бакалавр, магістр) [1, с. 17–18].

Австрія. В Австрії на підготовку фахівців з готельно-ресторанної справи йде сім років: з 15 років випускники шкіл можуть вступати до професійних державних або приватних навчальних закладів. Протягом 3-5 років, залежно від спеціальності, вони освоюють професію, вивчають теоретичний і практичний курси. Протягом третього року освоюють технологічні спеціальності (кухар, кулінар, готельний працівник, оператор), два роки відводиться додатково на отримання спеціальностей метрдоителя, адміністратора – за програмою коледжу. Наступні два роки – навчання в університеті, інституті, студенти отримують вищу кваліфікацію [4, с. 56].

Великобританія. Аналізуючи систему підготовки у Великобританії, М. Курдакова пише, що Корнуолл-коледж – навчальний заклад середньої професійної освіти, партнер Університету Плімута готує фахівців у сфері туристського і готельного менеджменту, готує до вступу до університету. Підготовка включає 30 очних і 40 заочних курсів 5-ти рівнів. Основні навички випускників: здатність вирішити проблему й уміння ухвалювати рішення; товариськість; корпоративність і уміння працювати в команді; комп'ютерна грамотність; знання основ бізнесу [2, с. 29].

У Греції готельна галузь є найбільш розвиненою в державі. Г. Цехмістрова зазначає, що професійну підготовку здійснює Інститут гостинності та туризму “Le Monde” (Афіни) за програмами: “Управління у сфері готельного господарства”, “Управління у сфері туризму”, “Мультиплікація готелів”, “Управління в секторі харчування та напоїв”, також здійснюється підвищення кваліфікації працівників галузі з проблем “Послуги в підборі кадрів”, “Навчання персоналу”, “Сприяння кар’єрному просуванню”, “Розваги в готелі” та інші [7, с. 74].

Туристичний бум, що розпочався на Кіпрі у 80-ті рр. ХХ ст., сприяв створенню Коледжу готельного і туристичного менеджменту (College of Tourism & Hotel Management). Студенти на відділенні готельної справи вчать три або чотири роки. Випускники отримують диплом і міжнародний сертифікат IATA (Diploma of the International Air Transport Association) [5].

У Західній Європі функціонує EURHODIP – Асоціація шкіл готельного бізнесу та громадського харчування, котра заснована на базі Школи готельного бізнесу в Коксиді (Бельгія) у 1989 році. З того часу 76 шкіл цього профілю стали членами Асоціації, у школах навчаються понад 40000 студентів. Рада директорів складається з представників країн-учасниць Асоціації. Основні напрямки діяльності Асоціації: організація європейських іспитів з метою отримання Європейського диплома; організація семінарів для викладачів; організація щорічної конференції для співробітників шкіл готельного та ресторанного бізнесу та представників готельної й

ресторанної індустрії Європейського Союзу [9, с.4].

Студенти, які навчаються в закладах Асоціації, за результатами державних іспитів мають право на отримання диплома EURHODIP за чотирма рівнями:

– Європейський диплом технолога ресторану, кухні, кондитерського підприємства або працівника рецепшн (European Technician Diploma in Restaurant, Cuisine, Pastry or Reception);

– Європейський диплом молодшого фахівця з готельного менеджменту (European Junior Diploma in Hotel Management);

– Європейський диплом бакалавра з готельного менеджменту (European Bachelor Degree in Hotel Management);

– Європейський диплом магістра з готельного менеджменту (European Master Degree in Hotel Management).

Асоціація EURHODIP видає дипломи “Європейський плюс” (EURHODIP PLUS) для отримання якого необхідне: знання іноземних європейських мов (дві мови, крім рідної), проходження стажування в Європі (крім країни навчання), складання тестів оцінювання європейських знань [8].

Висновки. Таким чином, особливостями професійної підготовки фахівців для індустрії гостинності в Європейських країнах ми вважаємо те, що система вищої освіти в Європейських країнах складається з двох освітніх програм: академічної (теоретична підготовка студентів, рівень CITE 5A, яка веде безпосередньо в докторантуру, рівень CITE 6) та професійної (скерована на професійну практичну діяльність, рівень CITE 5B). Закордонний досвід професійної підготовки в країнах Західної Європи свідчить про наявність довгострокової системи професійної підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи, яка включає знання спеціальних дисциплін і тривалої практики (до 50 тижнів за весь період навчання).

Значна увага в країнах Західної Європи приділяється практиці студентів на робочих місцях, яка займає вагомую частину від загальної обсягу годин навчального плану. Це дозволяє майбутнім фахівцям, які працюватимуть в індустрії гостинності, одержувати знання, вміння та навички професійної діяльності у процесі виконання фахових завдань, удосконалення професійних якостей під час здійснення професійних операцій на місцях проходження практики.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Подальше вивчення та використання зарубіжного досвіду професійної підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи дасть можливість удосконалити вітчизняну систему професійної підготовки майбутніх фахівців для індустрії гостинності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зверева О. А. Профессиональное туристское образование в Федеративной Республике Германия : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования”/ О. А. Зверева. – М., 2009. – 27 с.

2. Курдакова М. Е. Педагогическая технология формирования профессиональной компетентности будущих специалистов гостиничного

сервиса : дисс. на соиск. уч. степени к. пед. н.: спец. 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / М. Е. Курдакова. – Челябинск, 2006. – 145 с.

3. Российская международная академия туризма [Электронный ресурс]. – Режим доступа // <http://vatel.rmat.ru/>.

4. Стародуб К. А. Формирование практической компетентности менеджеров гостиничного хозяйства в ВУЗе : дисс. на соиск. уч. степени к. пед. н. : спец. 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / К. А. Стародуб. – М.: 2007. – 171 с.

5. Степаненко М. Туризм как профессия [Электронный ресурс] / М. Степаненко – Режим доступа: <http://old.tours.ru/common/articles>.

6. Федорченко В.К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму : [монографія] / за ред. Н. Г. Ничкало, В. К. Федорченко. – К. : Слово, 2004. – 472 с.

7. Цехмістрова Г. С. Підготовці фахівців готельного бізнесу – відкрити шлях! / Г. С. Цехмістрова // Вища школа. – 2009. – № 6. – С. 72-79.

8. EURHODIP: European Diploms and Degrees [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://direction.vatel-group.com/Joomla1/>

9. European Hotel Marketing: Handbook. Belgium, Gistel: EURHODIP, 2002. – 224 p.

УДК:373.5.461

І. В. Волкова,

кандидат педагогічних наук, доцент
(Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Б. Хмельницького)

РОЛЬ АНТРОПОЛОГІЧНОГО ФАКТОРА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Постановка проблеми. Успішне розв'язання проблеми формування й розвитку мовних компетентностей школярів ґрунтується на наукових засадах, які передбачають, з одного боку, урахування особливостей протікання пізнавальних (та інших психологічних) процесів у дітей певного віку, умов, за яких вони будуть успішними, з іншого – готовність учителів до усвідомленого використання у своїй праці психолого-педагогічних надбань. Слід також зважати на соціокультурні чинники, що впливають на розгортання освітнього процесу в середній школі.

Центром, у якому фокусуються навчальні проблеми всіх рівнів, є сам учень. Чим повніше враховуються його потреби, інтереси, умови різнобічного розвитку, тим успішнішим буде навчання й виховання. Через це однією з найважливіших проблем методології навчально-пізнавального процесу, які чекають на своє вирішення, є багатопланова, дуже складна проблема розуміння природи і людини, визначення біологічних і соціальних факторів її формування [21, с. 14].